

Motion till riksdagen 2005/06: MJ323

av **Eskil Erlandsson och Åsa Torstensson (c)**

Inköp av skogsmark för reservatsändamål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att ett moratorium tills vidare skall gälla för inköp av mark till reservat i avvaktan på att behov och förutsättningar för verksamheten kan bättre klargöras.

Motivering

I regeringens budgetproposition för 2006 föreslås under Miljödepartementets anslagspost 3.10.3 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald att 1 923 297 000 kronor anvisas till verksamheten.

Under en följd av år har riksdagen anslagit ca 900 miljoner kronor för inköp av framför allt skogsmark, men också för finansiering av andra åtgärder för skydd av den biologiska mångfalden. Även i årets budgetproposition föreslås en fortsättning av denna verksamhet. Vi föreslår att den del av ifrågavarande anslag som avser inköp av skogsmark blir föremål för ett moratorium tills vidare, och till dess att effekterna av reservatsbildningen för den biologiska mångfalden kan klarläggas liksom effekterna för landets ekonomi och sysselsättning.

Bakgrunden till vårt yrkande är följande:

1. Den sammanlagda effekten för avverkningspotentialen i skogsbruket har minskat kraftigt genom de begränsningar som införts genom reservatsbildning och andra miljöhänsyn. Det har beräknats (bl.a. Skogsstyrelsen avseende år 2003) att ca 15 % av skogens produktion "låses in" av olika åtgärder från samhällets sida. Beräkningarna visar att mellan 15 och 20 miljoner kubikmeter (m³sk) undanhålls industrin.

I dessa beräkningar beaktas följande poster

Fel! Okänt namn på

- gamla reservat
- nya reservat
- hänsynsområden (NO och NS)
- hänsynsytor (NO och NS)
- hänsynsträd på ”nettoarealen”
- minskat tillvaratagande av naturlig avgång
- minskat tillvaratagande på ”annan mark”

Under åren 2004 och 2005 har ytterligare volymer gjorts oåtkomliga för konventionell avverkning genom bl.a. ytterligare markinköp för budgetmedel. Den beräknade ”inlåsningsen” av 15–20 miljoner kubikmeter är därför sannolikt en underskattning. De ekonomiska värden som därigenom bortfaller för skogsnäringen – och därmed för nationalhushållet – är ca 15 miljarder kronor per år. (15 % av en nettoexport från skogssektorn som under senare år är ca 90 miljarder per år).

2. För sysselsättningen i landet har restriktionerna för skogsnäringen sällan beaktats. Med utgångspunkt i de ovan nämnda siffrorna kan man beräkna att den förlorade sysselsättningen motsvarar ca 30 000–40 000 jobb. Underlaget för denna siffra är att skogen och skogsindustrin direkt sysselsätter 92 000 personer i nuläget samt att ytterligare ca 180 000 jobb genereras i det samlade skogsklustret, sammantaget alltså ca 270 000 jobb. En ökning med 15 % av hela näringen motsvarar då 30 000–40 000 jobb.

3. Det är oklart vad den nuvarande strategin med reservatsbildning egentligen innebär för den biologiska mångfalden. Den nuvarande strategin har diskuterats och också ifrågasatts under senare tid (bl.a. av forskningsrådet FORMAS i en debattbok hösten 2005, i en debattskrift av Prof. Märten Bendz, Artbevarande – nödvändigt, men hur? hösten 2004, av SLU och SkogForsk i en resultatredovisning (nr 17) 2003). I sammanhanget har bl.a. påpekats att

- man gör många fynd av rödlistade arter i vanlig avverkningsmogen skog –
- det är oklart hur skyddskrävande arter påverkas när hävd ersätts av fri utveckling
- det är oklart om skyddsvärda arter påverkas positivt av generella åtgärder
- det är över huvud taget oklart vilka arter som är skyddsvärda
- det är oklart huruvida arter som bedömts som skyddskrävande verkligen är sällsynta eller under press, eller om de helt enkelt är förbisedda p.g.a. storlek eller att de är okända för allmänheten det är oklart hur hela frågan påverkas av de yttre förändringar som sker i biosfären, uppvärmning, ökad koldioxidhalt, försurning det är oklart hur balansen skall optimeras mellan generella åtgärder och arts specifika åtgärdsprogram.

4. För sysselsättningen på landsbygden och som underlag för samhällsliv i svaga regioner är det synnerligen tveksamt om nyttan är större än skadan av den nuvarande utformningen av verksamheten. Om 900 miljoner kronor per år skulle användas för markinköp i syfte att bilda reservat motsvarar detta ca 700–800 genomsnittliga skogsgårdar som per år försvinner som

Fel! Okänt namn på

produktiva enheter. Mark överförs från enskilda till samhället, skogsproduktionen minskar och samhällsekonomin tar skada.

Sammantaget menar vi att dessa argument pekar på en så oroande utveckling att riksdagen bör avslå regeringens förslag i denna del. Det är – enligt vår uppfattning – uppenbart att de frågetecken som kan resas för den nuvarande verksamheten vad gäller reservatsbildning och andra åtgärder för att bevara biologisk mångfald, att ett moratorium bör etableras för verksamheten under några år. I första hand för 2006.

Moratoriet bör givetvis inte omfatta de stöd som utgår till markägare för redan gjorda intrång. Sådana stöd menar vi skall utgå även framgent.

Stockholm den 29 september 2005

Eskil Erlandsson (c)

Åsa Torstensson (c)